

Izredne letne vročine.

Vremenoslovci napovedujejo, da bomo dobili septembra izredno vročino. Vročinski val, katerega pa pri nas še ne občutimo, je že na potu preko osrednje Evrope. Naj bo vremenoslovska napoved istinita ali ne, zanimala bo pa čitatelje zgodovinska ugotovitev, da imamo prvo zanesljivo poročilo o izredni vročini iz leta 993. Tedaj je izredna vročina požgala gozdove po srednji Evropi. V Schwarzwald, kjer izvira Donava, je v vročini izbruhnil gozdni požar, ki je uničil celo pokrajino izvira Donave. Tudi leto 1600 je prineslo nad Evropo nesrečo vročine. V današnji Franciji so se tedaj posušile vse reke. Ribe so poginile na dnu in strahovit smrad je okuževal cele milje na daleč nizave dežele. L. 1153 je bilo zopet tako vroče, da je zahtevala vročina nešteto smrtnih človeških žrtev. Vročinska kronika poroča, da so to leto kmetje ob nemški reki Ren kuhali kokošja jajca v od solca razbeljenem pesku. Izredno sušo in vročino je prineslo leto 1303. Ta istega leta so lahko suhih nog prekorali Donavo pri Regensburgu, kjer je ob navadnem stanju najbolj globoka ter deroča. Leto vročinskih nesreč je bilo 1715. To poletje ni padlo kaplje dežja na Francoskem od marca do aprila.

Farma za gliste.

Znane so farme za rejo kokoši, nojev, celo krokodilov, levov in strupenih kač, a nekaj povsem novega in res nenavadnega je farma za gliste. To farmo vzdržuje v bližini ameriškega mesta Los Angeles v Kaliforniji Uršula Detrick. Gre za rejo posebnih glist, ki služijo ribičem kot vaba za ribe. Kadar se začne v Kaliforniji sezona za posttrvi, ima farmarka polne roke dela z razpošiljanjem ter prodajo glist. Z glistasto trgovino vzdržuje premetena ženska prav dobro vso družino.

Petančič Davorin:

Svete gore.

Povest.

Skočil je k njej in jo ogovoril:

»He, Mara. Kaj si res ti?«

Zakaj pa ne bi smela biti!« ga je izzvala.

»Sem slišal, da si prišla, pa nisem mogel verjeti, Tončka pa je pravila, da si, pa da si. Pa je res po njenem. Oh, kako si bela! Kot z mlekom umita. Škoda tvojih lic in rok, da se bodo zopet našulile.« Ni mislil nič hudega.

»Postavila se mu je pred nos in ga ošinila, da je obledel:

»Me dražiš!«

Ni mogel misliti na to, kaj je rekla, le oči njene so ga prevzele.

»Ali ni ona pevka imela takih oči?«

»Kaj me gledaš kot tele nova vrata, saj nisem iz zlata!«

Zavedala se je svoje moči.

»Mara, ne zameri, le zdi se mi, da tvoje oči niso one kot prej.« Bal se je, da ga bo zavrnila.

»Zdaj ti pa že moje oči niso po volji. Ali sem kaj vprašala?«

Ni vedel, kaj bi rekel. Obotavljal se je dolgo, da je naravnost vprašal, pa še potem je izjecal:

»Ti, ali nisi oni večer ti pela, ko so bili tisti ongavi tu?«

»Bež ga no! Pavle, ti imaš glavico. Za župnika bi bil. Vidiš, kar ni in veš, kar ni bilo in ne bo. Da bi Mara z Gor s cigani po svetlu lalala?«

Ni upal vnovič reči, da ne bi še hujše udarila po njem. Njenih oči ni mogel pozabiti.

»Ali niso tistokrat na meni obstale?« In mu je bilo sladko ob tej misli.

Mara si je pod kletjo naložila polno naročje polen in šla po stopnicah proti hiši.

Iz kleti je udarilo:

»Odpri! Odpri!«

»No, kdo je pa tu?« se je radovedna obrnila h kljuki.

»Odpri! Odpri!«

»Kdo si?«

Umolknilo je. Prepoznal je njen glas.

Ko ni dobila odgovora, je šla vstran.

»Lenčka, kdo je pa v kleti?«

»Nevem. Menda zdaj nihče!«

»Pa je nekdo klical.«

Niso mogle ničesar dognati. Povprašala je Miho in nič ni vedel.

»Pa kje je ključ?«

Tudi nista vedela zanj ne Lenčka, ne Miha, gospodar.

Lojze se je vrnil kesno.

»Ali veš ti, kdo je v kleti?«

Prišel se je za glavo.

»Joj tri dni že nisem bil spodaj, da le ne bi umrl.«

»Kdo?« je imelo Maro.

Naredil se je, kakor da mora iti, samo da se je izvil njenemu vprašanju.

»Mora mi povedati!« se je zagotavljala, ko je nosila večerjo na mizo. Pobarala je pred vsemi.

»Oh, saj res! Straši! Oče so. Miha, za mašo si dal?« Sram ga je bilo:

»Sem. Za celo leto.«

Vsi so se čudili Mihi, da je res dat.

Lojze se je prestrašil:

30

»No, zdaj me bo pa ujela in pred vsemi!« Ustrelil je z očmi Maro, da bi morala razumeti, naj molči. Pa ni, kakor za nalašč ni.

»Kdo je, ti Lojze, veš! Povej, da ne bomo okoli hodili!«

Lojze zajema in noče ust odpreti.

»Človek ni, bi že umrl, če bi bil. Kdaj je že bilo to, ko sem jaz slišala klicanje!« goni Pepa svojo.

Lenčki se je posvetilo:

»Lojze, kam si pa nosil vsak dan kruh in vodo?«

Naredil je neumen obraz in lagal kakor za stavo:

»Kje? Kaj?«

Lenčka se dvigne:

»Kje je majolka z rožcami?« Jo išče z očmi ku pretika po kuhinji.

»Ni je, pa je ni!«

Lojza so ujeli.

»Povej, zdaj! Saj ti na obrazu berem, da skrivaš.«

Lojzu ni prijetno, pa mora ziniti:

»Laha sem zaprl!«

»O!« se čudijo vsi in iščejo za besedo.

»Kdaj si ga?« hoče vedeti Mara.

»Takrat, ko je v gnojnico padel.«

Vsi premišljajo. Pretreslo jih je. Pepa je celo vesela:

»Prav si naredil, Lojze!«

Zopet molčijo.

»Saj ni res! Ni bilo prav, še hujše bi ga bil moral,« meni Miha.

»Motite se: Odpustiti bi mu morali!« zine Mara in Lenčka ji prikima.

»E, ste čudni. Ali ni mar zaslužil, da ima malo pokore,« žene Pepa svojo.

Lojze pove in se toži proti njim, da je slab:

»Ubil bi ga bil celo, da ni Janez moje jeze zastavil. Zopet ponove vsi:

»Janez!«

Lenčka zadiha. Miha zasope.

»Janez!«

Drugi dan sta Mara in Lojze obiskala Laha.

»Oštel ga bom in izpustil!«

V Mari tudi kipi, da bi se maščevala, a se kroti v sebi in išče izraza, kako bi ga odpustila.

Odpre. Na slami leži, bled in suh, neobrit in nepočesan.

»Gospod, dobro jutro!« Mara se je premagala in dejala mirno, brez bodice.

Pogled njegov se zabode vanjo, kakor da bi jo hotel predreti. Krikne in klecne na kolena, ki se treseta.

»Mara odpusti!« se mu izviije iz globine. Bil je kes ali strah, ki mu je narekoval prošnjo za odpustčenje. Mara ni preiskovala. Lojze je tiščah glavo k zidu in ni hotel pogledati Laha, da mu ne bi kri zavrela in bi udaril.

Ko si je jetnik opomogel od težke bolečine, je vprašal Maro ponižno, z glasom, ki je padal v žalosti.

»Kdo te je rešil?«

»Marija svetogorska. Morda bo tudi vas. Vsi bomo molili za ta namen. Sami pa tudi sebe ne pozabite!«

Jokal je kleče in ni mogel vstati. Mara mu je pomogla.

»Pojdite zdaj, malo vas pospremem.«

Šla je z njim do velike ceste, ki je vodila v svet...

»Na Marijo mislite včasih!«

Pokleknil je, da bi še prosil odpustčenja, a ona ga je ostavila naglo.

Lojze je padal v sebi:

»Kako je Mara dobra, kakor svetnica. Ko mi vsi je boljša. Še Pepa je ne doseže, ki je vedno v cerkvi in pri oltarju.

Zvečer so molili za Laha in njegovo pot.

Miha je tedaj dočutil veličino Marine duše...

(Dalje sledi.)